

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอ
เมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1*

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN
MUEANG SAMUT PRAKAN DISTRICT UNDER SAMUT PRAKAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ชนิตา ลิ้มสุวรรณ¹ และ วัสสิกา รุมาคม²

Chanita Limsuwan¹ and Vassiga Rumakhom²

¹⁻²มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹⁻²Saint John's University, Thailand

Corresponding Author's Email: krubow10320@gmail.com

วันที่รับบทความ : 9 กรกฎาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 22 สิงหาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 24 สิงหาคม 2568

Received 9 July 2025; Revised 22 August 2025; Accepted 24 August 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ

Citation:

* ชนิตา ลิ้มสุวรรณ และ วัสสิกา รุมาคม. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(4), 805-821.

Chanita Limsuwan and Vassiga Rumakhom. (2025). Academic Leadership Of School Administrators In Mueang Samut Prakan District Under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(4), 805-821.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 285 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูและพนักงานราชการเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ครูและพนักงานราชการที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีจำนวน 20 แนวทาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research is a quantitative and qualitative research. The objectives were 1) to study academic leadership of school administrators in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1 2) to compare academic leadership of school administrators in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1 according to the opinions of teachers and government employees classified by sex, educational qualification and work experience 3) to suggest guidelines for

developing academic leadership of school administrators in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1. The sample consisted of 285 teachers and government employees in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1 and 5 key informants. The tool used in this research was the questionnaire and interview form. Statistical analysis methods used to analyze the data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test independent sample, F-test (One-way ANOVA) and content analysis. The results have shown as followed 1) Academic leadership of school administrators in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1 as whole was at a high level 2) Male and female teachers and government employees as whole had difference of opinions at significant level .05 while different educational qualification and work experience of these teachers and government employees as whole had no difference of opinions at significant level .05 3) There are 20 guidelines for developing academic leadership of school administrators in Mueang Samutprakan district under Samutprakan primary educational service area office 1.

Keywords: Leadership, Academic leadership, Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและยกระดับศักยภาพของประเทศในภาพรวม (นุฏกร บัณเฑาะว์, 2560) ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือสร้างคนและสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันภายใต้บริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (นารีพรานนาม, 2566) ในบริบทของประเทศไทย ภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการสร้างทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว ภายใต้แรงกดดันจาก

กระแสโลกาภิวัตน์และปัญหาภายในประเทศ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต (กิงกาญจน์ สุขสำราญ, 2565)

หนึ่งในภารกิจที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และการดำรงชีวิตอย่างสมบูรณ์ (นารี ปราถนาม, 2566) การบริหารงานวิชาการจึงไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหารเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นความร่วมมือของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ (เริงฤทธิ์ คำหู่, 2565)

อย่างไรก็ดี ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสามารถจูงใจ สร้างแรงศรัทธา และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนอย่างมีพลัง (ขวัญเรือน พรหมสาขา ณ สกลนคร, 2564) ภาวะผู้นำดังกล่าว โดยเฉพาะ ภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นยิ่งในยุคปฏิรูปการศึกษา (ปรีชญา รูปคำ, 2565)

ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีความสามารถในการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจน จัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตร รวมถึงการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ (เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ, 2560) ซึ่งภาวะผู้นำลักษณะนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในงานวิชาการ ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความสัมพันธ์ในโรงเรียน และการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาโดยรวม (กิงกาญจน์ สุขสำราญ, 2565)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจาก แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าสถานศึกษายังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าระดับประเทศในทุกระดับชั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาหลักบางประการ เช่น ครูเฉพาะทางไม่เพียงพอ การจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับมาตรฐานหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อยังไม่ทั่วถึง ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยังไม่ตอบโจทย์ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ อย่างเป็นระบบและตรงประเด็น

เพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการด้านวิชาการ เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามเป้าหมายของหลักสูตร

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการสนับสนุนพัฒนาการทางวิชาการของครู (Hallinger, 2003) ผู้นำทางวิชาการไม่เพียงเป็นผู้บริหารทั่วไป แต่ต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Fullan, 2001) ทั้งนี้ Leithwood และ Jantzi (2006) ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการสื่อสารที่ดี การมีส่วนร่วมของบุคลากร และระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Sergiovanni (1991) ที่เน้นการหล่อหลอมค่านิยม และวัฒนธรรมวิชาชีพในองค์กรการศึกษา

ในบริบทของประเทศกำลังพัฒนา Bush (2008) เน้นว่าผู้นำทางวิชาการควรเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน การประเมินตามสภาพจริง และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ ขณะเดียวกัน Yukl (2013) เสนอว่า ผู้นำที่ดีควรปรับตัวตามบริบทเฉพาะของโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคม เช่น อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (2560) ยังพบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษายุคใหม่อย่างยั่งยืน จาก การทบทวนเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การบริหารหลักสูตรและการสอน และ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบทั้ง 4 นี้จะนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของสถานศึกษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดำเนินการวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ผู้วิจัยจำแนกการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ โดยกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,068 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (TSIS, 2020)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน เริ่มจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การบริหารหลักสูตรและการสอน และ 4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ต่อมา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูชำนาญการพิเศษ ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์วิจัยด้านการบริหารการศึกษา เพื่อประเมินค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.80-1.00

เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มครูและพนักงานราชการจำนวน 40 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างหลัก เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.727 ซึ่งอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ยื่นหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นถึงผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยยื่นหนังสือด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบของ Google Form กำหนดตอบแบบสอบถามภายใน 15 วัน หลังจากที่ได้รับแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม หากพบว่าแบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้อีกครั้งและติดตามการส่งคืน

5. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ส่งคืนกลับมา ก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแบ่งคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 เปรียบเทียบเพศ และวุฒิการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test: Independent Samples)

3.2 เปรียบเทียบประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test /One-Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 3 ท่าน
2. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2 ท่าน

โดยทุกท่านต้อง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การบริหารหลักสูตรและการสอน 4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน

2. เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบรูปแบบความถูกต้อง

3. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1)

การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การบริหารหลักสูตรและการสอน 4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อมูล แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม

(n= 285)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน	4.39	0.20	มาก	4
2. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.42	0.21	มาก	2
3. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.40	0.21	มาก	3
4. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา	4.46	0.23	มาก	1
ภาพรวม	4.41	0.11	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต

1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.23) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.21) อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.21) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.20) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ

(n=285)

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ	n	Mean	S.D.	t- value	sig
1.	ด้านการนิเทศติดตามการจัดการ เรียนการสอน	ชาย	39	4.42	0.20	0.810	0.418
		หญิง	246	4.39	0.20		
2.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ	ชาย	39	4.42	0.17	0.224	0.823
		หญิง	246	4.41	0.21		
3.	ด้านการบริหารหลักสูตรและการ สอน	ชาย	39	4.44	0.18	1.179	0.240
		หญิง	246	4.40	0.21		
4.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา	ชาย	39	4.54	0.20	2.631	0.009*
		หญิง	246	4.44	0.23		
ภาพรวม		ชาย	39	4.45	0.08	2.736	0.008*
		หญิง	246	4.41	0.11		

*มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า พบว่า ในภาพรวม ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพศชาย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.08) มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.11) โดยครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.736$, Sig = 0.008) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ครูและพนักงานราชการ เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.631$, Sig = 0.009) ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3.1 ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรจัดอบรมและส่งเสริมการศึกษาต่อของครู รวมถึงสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนวิชาชีพ (PLC) ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ตรวจสอบชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดนิเทศการสอนรายเดือน และประเมินผลการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็น พบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ สร้างขวัญกำลังใจ จัดระบบดูแลครูและนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น มีครูพี่เลี้ยง หน่วยงานให้คำปรึกษา หรือการเยี่ยมบ้านนักเรียน

3.3 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจเชิงลึกในหลักสูตร วางแผนการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน ถ่ายทอดความเข้าใจแก่ครู และติดตามการนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยประเมินผลผ่านผลสัมฤทธิ์ และความคิดเห็นของครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พร้อมเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามแนวทางของโรงเรียน มีการประเมินความเข้าใจของบุคลากรต่อเป้าหมายของโรงเรียน และวางแผนการสื่อสารอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการหลากหลาย เช่น การประชุม สื่อออนไลน์ หรือกิจกรรมกลุ่ม เพื่อสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในทุกระดับ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพศชาย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าเพศหญิง โดยครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะครูของสถานศึกษา อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ครูและพนักงานราชการ เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูและพนักงานราชการที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ครูและพนักงานราชการของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือ ครูและพนักงานราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอ เมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เท่ากัน โดยครูและพนักงานราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอ เมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูและพนักงานราชการเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ครูและพนักงานราชการที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน และมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีจำนวน 20 แนวทาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. จัดอบรมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาวะผู้นำระหว่างผู้บริหารโรงเรียน
3. ควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างทางเพศในการแสดงออกถึงภาวะผู้นำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงลึก
2. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังพื้นที่หรือเขตการศึกษาอื่น
3. ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือวิธีวิจัยแบบผสม

เอกสารอ้างอิง

- กิงกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอ
ปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ขวัญเรือน พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผล การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นารี ปราธนาม. (2566). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- ปรีชญา รูปต่ำ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุบิน สุระรัช. (2565). ทำไมต้องลิเคิร์ต.วารสารนวัตกรรมการจัดการ. (ฉบับที่ 1). วิทยาลัย
นวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hallinger, P., and Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management
behavior of principals. The Elementary School Journal, 86(2), 221-224.